

AdviesCommissie Schade Grondwater

Jaarverslag 2019

Jaarverslag 2019

AdviesCommissie Schade Grondwater

Secretariaat: Leidseveer 2
3511 SB Utrecht
t.: 085 - 4862222
e.: acsg@bij12.nl
w.: www.bij12.nl

VOORWOORD

Het jaarverslag geeft een overzicht van de verzoeken om onderzoek naar schade, die de AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG) heeft afgehandeld of in behandeling heeft.

De commissie heeft in 2019 3 vergaderingen gehad. Het Kwaliteit Management Systeem (KMS) is herzien. Hiermee zijn alle procedures en werkwijzen up-to-date.

Het secretariaat van de Adviescommissie heeft een aantal personele wijzigingen doorgemaakt. De ontstane vacatures, vooral op het gebied van de geohydrologie, zijn moeilijk in te vullen.

In de loop van het jaar werd de ACSG geconfronteerd met een initiatief van Droogteschade.nl, die van mening is dat boeren te weinig droogteschade vergoed krijgen van de drinkwatermaatschappijen. Inmiddels hebben zich circa 1.100 boeren bij dit initiatief aangemeld. Er hebben een aantal gesprekken plaatsgevonden met deze partij alsmede ook met LTO Noord om zicht te krijgen op hun bezwaren en om te proberen een en ander te stroomlijnen.

In 2019 zijn er 12 nieuwe verzoeken om een schadeadvies ontvangen en zijn er 9 verzoeken afgehandeld. In totaal heeft de ACSG op 31 december 2019 30 verzoeken om onderzoek in behandeling.

De commissie is weer ondersteund door het secretariaat van de ACSG dat is ondergebracht bij BIJ12, de uitvoeringsorganisatie van de gezamenlijke provincies.

ing. J.M. Geluk
Voorzitter AdviesCommissie Schade Grondwater

INHOUDSOPGAVE

paginanummer

1.	Taak en samenstelling commissie	1
2.	Externe ontwikkelingen in 2019	3
3.	Interne ontwikkelingen in 2019	4
4.	Overzicht afgehandelde en in behandeling zijnde verzoeken om onderzoek 5	
5.	Afgehandelde en nagekomen verzoeken om onderzoek	6
6.	Verzoeken om onderzoek in behandeling	8
Bijlage 1	Overzicht van de verzoeken om onderzoek in 2019	13

1. TAAK EN SAMENSTELLING COMMISSIE

Taak en missie

Artikel 7.19, 1^e lid van de Waterwet stelt dat hij¹, die op grond van artikel 7.18 een vordering kan doen met betrekking tot schade gerelateerd aan een grondwateronttrekking, waarvoor een watervergunning is afgegeven, aan Gedeputeerde Staten van de desbetreffende provincie kan verzoeken hiernaar een onderzoek in te stellen.

De gezamenlijke provincies hebben besloten voor de afhandeling van dergelijke verzoeken één landelijk werkzame commissie in te stellen: de AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG). De gezamenlijke provincies hebben de ACSG in 2011 ingesteld. De ACSG is ingesteld op basis van de Provinciewet.

Voor het indienen van een verzoek om onderzoek is het niet relevant of de provincie of de waterbeheerder in de rol van bevoegd gezag de vergunning voor de onttrekking die de schade zou hebben veroorzaakt, heeft afgegeven. Verzoeken dienen altijd te worden gericht aan Gedeputeerde Staten.

De taak van de ACSG is het vaststellen van de causaliteit tussen geclaimde schade en vermeende oorzaak. In geval van causaliteit adviseert de commissie over ondervanging of vergoeding van de schade. De geclaimde schade betreft veelal droogteschade binnen de landbouw of bosbouw en schade aan gebouwen en verhardingen.

De ACSG is het deskundige en onafhankelijke adviesorgaan voor Gedeputeerde Staten van de provincies op het gebied van de behandeling van verzoeken om onderzoek naar schade door het onttrekken of infiltreren van grondwater.

Bestuurlijk opdrachtgever

De heer drs. B.J. de Reu, gedeputeerde van de provincie Zeeland, behartigde tot de provinciale verkiezingen in maart 2019 de portefeuille Water in de Bestuurlijke Adviescommissie Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling en Waterbeheer (BAC DROW) van het Interprovinciaal Overleg (IPO) en was uit dien hoofde bestuurlijk opdrachtgever van de ACSG. Vanaf eind 2019 is deze portefeuille overgedragen aan de heer P. van 't Hoog, gedeputeerde van provincie Gelderland. De naam van de BAC DROW is gewijzigd in Bestuurlijke Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling Wonen en Waterbeheer (BAC ROWW).

Ambtelijk opdrachtgever

Het ambtelijk opdrachtgeverschap aan het secretariaat van de ACSG is bij de Ambtelijke AdviesCommissie Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling en Waterbeheer (AAC DROW) van het IPO gelegd. De heer F. van de Wart van provincie Gelderland is namens de provincies vanaf 2018 ambtelijk portefeuillehouder van het secretariaat van de ACSG, dat ondergebracht is bij BIJ12.

---

¹ Omwille van de leesbaarheid is "hij" gebruikt in de tekst. Waar "hij" staat kan ook "zij" worden gelezen.

Commissie

In 2019 was de ACSG als volgt samengesteld:

Voorzitter	dhr. ing. J.M. Geluk
Plv. Voorzitter	dhr. mr. G.J.M.M. Tax
Lid	mevr. dr. ir. M. Korff
Lid	dhr. ing. H.J. Everts
Lid	dhr. dr. ir. J.C. van Dam
Lid	dhr. ir. H. Prak
Secretaris	dhr. D. Jacobs MSc (BIJ12)
Plv. Secretaris	dhr. drs. H.W. Grobbe (BIJ12) (tot 1 juni 2019)
Plv. Secretaris	mevr. S. van Winsen MSc (BIJ12) (vanaf 1 november 2019)

De ASCG heeft in 2019 drie keer vergaderd.

Secretariaat

Het secretariaat van de ACSG is ondergebracht bij de uitvoeringsorganisatie voor de gezamenlijke provincies, genaamd BIJ12. Deze is gevestigd aan het Leidseveer 2, te Utrecht. Het secretariaat wordt gevormd door een adviesteam en biedt de commissie inhoudelijke en secretariële ondersteuning.

Het adviesteam is het aanspreekpunt voor de commissieleden en bewaakt de kwaliteit en de voortgang van de adviezen. Het adviesteam was in 2019 als volgt samengesteld:

- Dhr. D. Jacobs MSc. – secretaris;
- Dhr. drs. H.W. Grobbe – plaatsvervangend secretaris / adviseur ACSG (tot 1 juni 2019 werkzaam bij BIJ12);
- Mevr. S. van Winsen MSc – plaatsvervangend secretaris / – adviseur ACSG
- Mevr. ir. S. Klerks – adviseur ACSG - specialisatie landbouwschade.
- Dhr. drs. B. D. de Jong – adviseur ACSG (vanaf 1 juli 2019 werkzaam bij BIJ12)

Daarnaast is er 0,8 fte expertise ingehuurd.

2. EXTERNE ONTWIKKELINGEN IN 2019

Actueel instrumentarium De ACSG streeft ernaar dat het instrumentarium voor de vaststelling van schade door grondwateronttrekking of -infiltratie actueel is. Uitgangspunt is dat de ACSG de nieuwste, maatschappelijk aanvaarde en wetenschappelijk ondersteunde kennis in het instrumentarium toepast.

5 cm-contourlijn In het najaar van 2018 ontstond discussie over de wenselijkheid van een verruiming van de 5 cm contourlijn die de ACSG hanteert voor grondwaterstandsdeling. De discussie ging met name over of deze grens verruimd dient te worden naar 2 cm. Op verzoek van het Interprovinciaal Overleg (IPO) onderzocht de ACSG de grootte van de droogteschade bij 2 tot 10 cm grondwaterstandsdeling. In dit onderzoek is de verhouding vastgesteld tussen de hoeveelheid schade en de nauwkeurigheid van vaststellen van daling en schade. De eindconclusie is dat er voor de ACSG geen aanleiding is om de, in brede kring aanvaarde en gebruikte grens van 5 cm grondwaterstandsdeling aan te passen als grens voor de afbakening van het gebied waarmee schade kan ontstaan door grondwateronttrekkingen.

Droogteschade.nl Sinds november 2018 is het externe initiatief Droogteschade.nl actief. Zij benaderen agrariërs om hen exclusief te machtigen om namens de agrariër te onderhandelen, een schikking te treffen, te procederen en alles te doen wat nodig is om een schadevergoeding voor hen te realiseren.

3. INTERNE ONTWIKKELINGEN IN 2019

Website

In 2019 is de website van de ACSG (www.bij12.nl/acsg) geheel vernieuwd met als voornaamste doel de schadelijkende partij(en) goed te informeren over de commissie en de werkwijze van de ACSG.

Kwaliteitsmanagementsysteem

In 2019 zijn de KMS-documenten geactualiseerd. De commissie heeft samen met het secretariaat kritisch gekeken of de procedure van aanvraag tot en met definitief advies verder geoptimaliseerd kon worden. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in het herziene document P-100. Op de website www.bij12.nl/acsg zijn de KMS-documenten gepubliceerd.

Capaciteit

Het aantal verzoeken om onderzoek, en de omvang daarvan, is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Tevens zijn er concrete signalen dat deze druk (voorlopig) aanhoudt of zelfs verder gaat toenemen. Dit door aanhoudende droogte in 2018 en begin 2019, die heeft geleid tot een maatschappelijke bewustwording van droogteschade. De capaciteit op het secretariaat was met 2 fte beperkt en kwetsbaar. Hierop is in 2019 tijdelijk 0,8 fte ingehuurd. De provincies hebben eind 2019, in ieder geval tot en met 2021, 1,5 fte formatieruimte ter beschikking gesteld. Het vinden van geschikte kandidaten is met de huidige krapte op de arbeidsmarkt geen eenvoudige opgave.

4. OVERZICHT AFGEHANDELDE EN IN BEHANDELING ZIJNDE VERZOEKEN OM ONDERZOEK

Bijlage 1 geeft een overzicht van de verzoeken om onderzoek die de ACSG in 2019 in behandeling heeft. Deze lijst bevat ook de projecten die zijn afgehandeld in 2019. In 2019 zijn er 5 hoorzittingen georganiseerd. Onderstaande tabel geeft de samenvatting van het aantal afgehandelde en binnengekomen verzoeken in 2019:

Type schade	In behandeling op 31 december 2018	Binnengekomen in 2019	Afgehandeld in 2019	In behandeling op 31 december 2019
Landbouw, fruitteelt	12	5	2	15
Bebouwing, verharding	15	4	7	12
Natuur, bos en landschap	1	3	0	4
	28	12	9	31

De laatste kolom van bovenstaande tabel geeft het aantal schadeadviezen weer dat in behandeling was op 31 december 2019. In onderstaande tabel is dit aantal per provincie uitgesplitst.

	Aantal	1	2	3	4	5	6	7	8
Groningen	1	1							
Friesland	3	1	1	1					
Drenthe	0								
Overijssel	7	1	1	1	1	1	1	1	
Gelderland	5	1	1	1	1	1			
Utrecht	0								
Noord-Holland	2	1	1						
Zuid-Holland	4	1	1	1	1				
Zeeland	1	1							
Noord-Brabant	5	1	1	1	1	1			
Limburg	3	1	1	1					
Flevoland	0								
	31								

Legenda

Landbouw, fruitteelt
Natuur, bos en landschap
Bebouwing, verharding

5. AFGEHANDELDE EN NAGEKOMEN VERZOEKEN OM ONDERZOEK

Dit hoofdstuk behandelt de projecten die in 2019 zijn afgehandeld en de nagekomen verzoeken.

OVERIJSSSEL	
Nijverdal (04.030)	Op verzoek van enkele landbouwers heeft de ACSG onderzoek gedaan naar eventuele restschade door de winning Nijverdal van Vitens, die niet voldoende wordt gecompenseerd door het wateraanvoerplan. Op 14 februari 2019 is het ontwerpadvies aan partijen verstuurd. Door enkele landbouwers zijn zienswijzen ingediend, waarbij de adviseur van één landbouwer verzocht heeft om de zienswijze toe te lichten in een zitting. De zitting heeft plaatsgevonden op 26 september 2019. De zienswijze heeft voor de ACSG geen aanleiding gegeven om het ontwerpadvies aan te passen. Dit bericht is op 25 november 2019 aan de partijen verstuurd.
GELDERLAND	
Epe (05.033)	Op 19 juli 2018 is een verzoek tot onderzoek binnengekomen. Het betrof schade door het verminderen van debieten van sprengbeken op de Veluwe door de winning Epe van Vitens. Op 1 december 2018 is het ontwerpadvies naar partijen verzonden. Op het ontwerpadvies zijn twee zienswijzen ingediend en op 15 april 2019 heeft een hoorzitting plaatsgevonden. De zienswijzen waren voor de ACSG geen aanleiding om het ontwerpadvies aan te passen. Op 13 juni 2019 is het definitieve advies uitgebracht.
Zetten (05.034)	Op 20 april 2018 is een verzoek om onderzoek binnengekomen naar gebouwschade als gevolg van winning Hemmen en Zetten van Vitens. Het ontwerpadvies is op 1 december 2018 naar partijen verzonden. Op 25 maart 2019 is het definitieve advies uitgebracht.
Zoelen (05.039)	Op 18 oktober 2018 is een verzoek binnengekomen om onderzoek naar gebouwschade als gevolg van de winning Zoelen en Kerk Avezaath van Vitens. Op 27 november 2019 is het definitief advies uitgebracht.
Noord-Holland	
Loosdrecht (07.009)	Op 2 juni 2018 is een verzoek om onderzoek naar landbouwschade als gevolg van de winning Loosdrecht van Vitens binnengekomen. Op 6 december 2018 is het ontwerpadvies aan partijen verzonden. Er zijn geen zienswijzen ontvangen. Daarmee is het onderzoek op 14 februari 2019 afgerond.
ZUID-HOLLAND	
Lexmond (08.029, 08.030 en 08.031)	Op 21 april 2017 is het verzoek binnengekomen voor onderzoek naar gebouwschade bij drie panden. De schadelijders leggen een verband met de winning de Laak van Oasen. Op 23 januari 2018 zijn de ontwerpadviezen uitgebracht. Naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen heeft op 20 april 2018 een hoorzitting plaatsgevonden. Op 20 juni 2019 is het definitief advies uitgebracht.

NOORD-BRABANT

Oijen (10.048)

Op 28 mei 2018 is een verzoek binnengekomen voor onderzoek naar gebouwschade als gevolg van winning Macharen van Brabant Water. Op 27 september 2018 heeft de commissie het ontwerpadvies uitgebracht. Een zienswijze is ingediend door de schadelijdende partij. Na beantwoording hiervan is op 23 januari 2019 definitief advies uitgebracht.

6. VERZOEKEN OM ONDERZOEK IN BEHANDELING

De projecten die op 31 december 2019 in behandeling zijn, worden in dit hoofdstuk belicht. Aanvullende administratieve gegevens van de hier genoemde projecten zijn opgenomen in bijlage 1.

GRONINGEN	
Kornhorn (01.002-1)	Op 9 december 2019 is een verzoek om onderzoek naar gebouwschade als gevolg van een industriële grondwateronttrekking in Kornhorn ontvangen.
FRIESLAND	
Terwisscha (02.003-2 en 3)	Op 2 februari 2018 heeft de ACSG een hoorzitting georganiseerd. Naar aanleiding van de ontvangen zienswijzen heeft de commissie nader onderzoek laten uitvoeren naar de verlaging door de winning. In november 2018 en februari 2019 is mede op basis van dit nader onderzoek aan een deel van de landbouwers een ontwerpadvies of advies uitgebracht. Voor acht landbouwers heeft de ACSG de procedure in januari en april 2019 afgerond. Voor overige 25 landbouwers wordt de procedure vervolgd.
Terwisscha-bos (02.003-1)	Op 1 september 2014 heeft de ACSG een verzoek van de provincie Friesland ontvangen om een onderzoek in te stellen naar bosschade op een landgoed van een stichting in de nabijheid van de winning Terwisscha. Op verzoek van de stichting is het project lange tijd opgeschort. In 2016 heeft de adviseur van de stichting aan de ACSG laten weten, dat het schadeonderzoek voortgezet kan worden. In overleg met de adviseur is besloten dat het onderzoek wordt vervolgd als het onderzoek naar landbouwschade te Terwisscha is afgerond.
Noord-Bergum (02.004 - 1 en 2)	De ACSG heeft haar onderzoeksrapport in verband met de geclaimde droogteschade door de winning Noord-Bergum afgerond en de schade per bedrijf berekend. Echter, de onttrekker heeft het voornemen om meer grondwater te gaan onttrekken, deels weer op het oude pompstation. Alvorens de ACSG haar ontwerpadvies aan partijen stuurt, wil de werkgroep eerst duidelijke uitgangspunten voor een nieuwe schaderegeling, zodat deze bij de presentatie aan de streek meteen meegenomen kunnen worden. In 2019 zijn in opdracht van de onttrekker nieuwe verlagingsberekeningen uitgevoerd door Sweco. De resultaten hiervan zijn in september 2019 besproken in de werkgroep. Op basis van deze resultaten wordt de schadeberekening door ACSG opnieuw uitgevoerd.
OVERIJSEL	
Mander (04.022 - 1)	In 2018 is het onderzoeksrapport voor de herziening van de schaderegeling opgesteld. Daarnaast zijn de schadeberekeningen per bedrijf opnieuw uitgevoerd in verband met het nieuw ontvangen grondgebruik. Op verzoek van de partijen is het versturen van het ontwerpadvies uitgesteld. Deze is in mei 2019 uitgebracht en toegelicht in de streek. Op verzoek van de landbouw is de termijn voor het indienen van zienswijzen een aantal keren verlengd. Begin december 2019 is via Droogteschade.nl een zienswijze ontvangen. De zienswijze is ingediend namens circa 60 landbouwers.

Holten (04.023 - 1)	<p>Van het oostelijk en zuidelijk deel van het gebied is de opbrengstdepressie per vlak berekend en besproken in de werkgroep. In juni 2019 is de stand van zaken van het schadeonderzoek toegelicht aan de streek. Vervolgens is het grondgebruik verzameld en aangeleverd aan de ACSG. In het westelijk deel van het schadegebied is de gebiedskartering uitgevoerd en opgeleverd.</p>
Wierden (04.027 - 1)	<p>Voor het zuidoostelijk deelgebied (Ypelo) heeft de commissie op 31 juli 2018 haar ontwerpadvies uitgebracht en op 30 augustus 2018 toegelicht aan de streek. Van enkele landbouwers zijn zienswijzen ontvangen, waarvan drie een hoorzitting verzochten. Deze hoorzitting is op 24 januari 2019 gehouden. Voor de landbouwers, die geen zienswijzen hebben ingediend, is het onderzoek door de commissie afgerond.</p> <p>In het zuidwestelijk deelgebied (Notter) is de gebiedskartering opgeleverd en de schade per vlak berekend. Deze is in januari 2019 besproken in de werkgroep. Vanuit de werkgroep was behoefte om de resultaten van de schadeberekening per vlak in het veld nader te bekijken. In juli 2019 is hiervoor een velddag georganiseerd. Op die dag is een aantal boringen gemaakt ter toetsing van de schade per vlak. Daarnaast is een aantal boringen uitgevoerd om de extra verlaging door de nieuwe winlocatie Dennenkamp te toetsen. In oktober 2019 is de stand van zaken van het schadeonderzoek toegelicht aan de streek. Vervolgens wordt begin 2020 het grondgebruik verzameld en aangeleverd aan de ACSG.</p>
Zwolle (04.029)	<p>Op 25 september 2018 is een verzoek om onderzoek naar gebouwschade als gevolg van winning Engelse Werk en Schellerdijk van Vitens binnengekomen. Op 9 oktober 2018 heeft een gebouwopname plaatsgevonden en op 24 september 2019 een tweede voor extra informatie over het gebouw en de ondergrond.</p>
Holten-bos (04.032)	<p>Op 13 december 2018 is een verzoek om onderzoek ontvangen van twee boseigenaren. Als gevolg van de waterwinning Holten zouden met name opstanden fijnspar zijn aangetast. Op 29 mei 2019 is het ontwerpadvies aan partijen verzonden, waarin wordt geconcludeerd dat er geen causaal verband is tussen de waterwinning en de bosschade. Op verzoek van de boseigenaren is het ontwerpadvies in september 2019 nader toegelicht. Afsproken is dat er enkele boringen worden uitgevoerd ter onderbouwing van dit ontwerpadvies. In opdracht van de ACSG zijn in november 2019 de boringen uitgevoerd en de gegevens opgeleverd.</p>
Wierden-bos (04.033)	<p>Op 14 augustus 2019 is een verzoek om onderzoek ontvangen naar droogteschade op bospercelen van vier eigenaren nabij winning Wierden van Vitens. Op 23 september 2019 heeft een locatiebezoek plaatsgevonden.</p>
Hoge Hexel-bos (04.034)	<p>Op 6 november 2019 is een verzoek om onderzoek ontvangen naar droogteschade op bospercelen van een landgoed nabij winning Hoge Hexel van Vitens.</p>
GELDERLAND	

Driel (05.031)	Dit betreft een verzoek dat in 2016 is binnengekomen naar schade aan dertien woningen als gevolg van diverse grondwateronttrekkingen. Na uitgebreid onderzoek van bodem en grondwater en een aanvullende analyse van zettingsmetingen door satellieten (InSAR) zijn op 25 juli 2019 de ontwerpadviezen toegezonden. Hierop is één zienswijze ontvangen. De overige adviezen zijn definitief gemaakt. Het ontwerpadvies waartegen een zienswijze is ingediend wordt begin 2020 definitief afgerond.
Randwijk en Hemmen (05.035 en 05.036)	Vanaf 20 april 2018 zijn er in totaal 25 verzoeken om onderzoek binnengekomen naar gebouwschade rondom de winningen Hemmen en Zetten. In 2019 heeft vervolgonderzoek plaatsgevonden naar de waterspanningsverlagingen door de winningen, de zettinggevoeligheid van de bodem en gemeten zettingen in het gebied. De resultaten van dit laatste onderzoek (InSAR) zijn in juli 2019 beschikbaar gekomen. Volgend op waarnemingen van toenomen scheurvorming zijn in 2019 op een viertal adressen actualisaties van de gebouwopnames uitgevoerd.
Druten (05.037)	Op 8 november 2018 is een verzoek binnengekomen van twee landbouwers om onderzoek naar landbouwschade als gevolg van de winning Druten van Vitens. De ACSG heeft opdracht verleend aan Royal HaskoningDHV om de verlagingen door de winning met een grondwatermodel te berekenen.
Hemmen en Zetten landbouwschade (05.038)	Eind 2018 is een verzoek om onderzoek naar landbouwschade door de winningen Hemmen en Zetten ontvangen. Het grondgebruik is ontvangen. Het hydrologisch onderzoek is gelijkgeschakeld aan het onderzoek naar de gebouwschade (05.036).
NOORD-HOLLAND	
Ursem (07.010)	Op 13 mei 2019 is een verzoek om onderzoek naar gebouwschade als gevolg van een bouwputbemaling binnengekomen. Op 18 september 2019 is het ontwerpadvies toegestuurd. Hierop is één zienswijze en verzoek om een hoorzitting ingediend. De hoorzitting is gepland in januari 2020.
Volendam (07.011)	Op 8 mei 2019 is een verzoek om onderzoek naar gebouwschade als gevolg van een open bemaling binnengekomen. De gebouwopname is op 24 oktober 2019 uitgevoerd.
ZUID-HOLLAND	
Meerkerk (08.032)	Op 7 juni 2018 is een verzoek binnengekomen voor onderzoek naar landbouwschade (maaiveldddaling) als gevolg van de winning Langerak van Oasen. Op 4 september 2018 heeft het locatiebezoek plaatsgevonden.
Noordeloos (08.034)	Op 18 september 2018 is een verzoek binnengekomen om onderzoek naar gebouwschade als gevolg van de winning Langerak van Oasen. Op 24 april 2019 is het ontwerpadvies toegestuurd. Hierop is één zienswijze en verzoek om een hoorzitting ingediend. De hoorzitting vond plaats op 19 december 2019.
Hei- en Boeicop (08.035)	Op 7 november 2018 is een verzoek binnengekomen om onderzoek naar gebouwschade als gevolg van de winning Lexmond van Oasen.

	13 november 2018 heeft de gebouwopname plaatsgevonden.
Lexmond (08.036)	Op 7 november 2018 is een verzoek om onderzoek naar gebouwschade als gevolg van de winning Lexmond van Oasen binnengekomen. Op 17 september 2019 heeft de gebouwopname en het bodemonderzoek plaatsgevonden.
ZEELAND	
Hulst (09.008)	Op 4 oktober 2018 is een verzoek om onderzoek naar schade op een maisperceel als gevolg van een grondwateronttrekking van Evides binnengekomen. Voor het bepalen van de effecten van de winning is een grondwatermodellering opgedragen aan Sweco. De eerste resultaten worden begin 2020 verwacht.
NOORD-BRABANT	
Loosbroek (10.041)	In 2018 heeft Royal HaskoningDHV het eerste deel van het onderzoek naar de verlaging als gevolg van de winning Loosbroek met het Brabant-model opgeleverd. De commissie heeft Royal HaskoningDHV opdracht verleend voor de tweede fase van dit onderzoek.
Tilburg/Gilze (10.049)	Op 21 februari 2019 is een verzoek om onderzoek ontvangen van ruim 30 landbouwers. Zij zeggen landbouwschade te ondervinden van de grondwaterwinningen te Tilburg en Gilze. In juni 2019 heeft een eerste overleg met de werkgroep plaatsgevonden, waarin de werkwijze van de ACSG is toegelicht. Aan Royal HaskoningDHV is opdracht verleend voor een modelonderzoek naar de verlaging van de grondwaterstand.
Rucphen (10.050)	Op 20 mei 2019 is een verzoek tot onderzoek ontvangen van een gebouweigenaar naar schade aan de bebouwing en naastliggend bosperceel als gevolg van de winning Seppe/Schijf van Brabant Water. Op 31 juli 2019 heeft een gebouwopname en inventarisatie van het bosperceel plaatsgevonden.
Waalwijk (10.051)	Op 1 juli 2019 is een verzoek om onderzoek ontvangen van vijf landbouwers naar landbouwschade door de winning Waalwijk van Brabant Water. Het onderzoek naar de verlaging van de grondwaterstand wordt meegenomen in het onderzoek te Tilburg (10.049).
LIMBURG	
Beegden (11.002)	Op 22 maart 2019 ontving de commissie een verzoek om onderzoek van twee landbouwers naar schade als gevolg van de winning Beegden van Waterleiding Maatschappij Limburg. Het grondgebruik is ontvangen en het hydrologisch onderzoek is gestart.
Maastricht (11.005-02)	Op 20 augustus 2015 is het verzoek binnengekomen om onderzoek naar schade aan gebouwen in de wijk Heer in Maastricht. De bewoners vermoeden schade als gevolg van de bemalingen ten behoeve van de aanleg van de Koning Willem-Alexandertunnel voor de A2 in de periode 2012-2015. Het project is opgedeeld in drie fasen.

	<p>In fase 1 is er advies uitgebracht voor drie woningen. Voor de overige woningen, die ondergebracht zijn in fase 2, zijn extra locatiebezoeken afgelegd en heeft in 2018 aanvullend veldwerk plaatsgevonden. Voor deze woningen is het definitief advies in 2019 opgeleverd. Een fase 3 is ingesteld voor vijf nagekomen verzoeken. Voor het afronden van het ontwerpadvies hiervan moet nog aanvullend onderzoek plaatsvinden in 2020.</p>
<p>Roosteren (11.007)</p>	<p>Op 22 maart 2019 ontving de commissie een verzoek om onderzoek van één landbouwer naar opbrengstschade als gevolg van de winning Roosteren van Waterleiding Maatschappij Limburg. Het grondgebruik is ontvangen en het hydrologisch onderzoek is gestart.</p>

BIJLAGE 1 OVERZICHT VAN DE VERZOEKEN OM ONDERZOEK IN 2019

Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle verzoeken om onderzoek die in 2019 bij de ACSG in behandeling waren.

Projectnaam	Project-nummer	Num-mer ver-zoek*)	Aantal belang-heb-ben-den	Soort schade **)	Datum ontvangst	Datum ontwerpadvies	Datum hoorzitting	Datum advies
Groningen								
Kornhorn	01.002	01	1	G	09-12-2019			
Friesland								
Terwisscha – landb.	02.003	02	8	L	30-11-2015	20-04-2017	n.v.t.	29-11-2018, 18-02-2019
Terwisscha – landb.	02.003	03	27	L	30-11-2015	20-04-2017, 29-11-2018, 18-02-2019	02-02-2018	
Terwisscha - bos	02.003	01	1	B	01-09-2014			
Noord-Bergum	02.004	01	div.	L	01-12-2004			
Overijssel								
Mander	04.022	01	div.	L	23-07-2009	16-05-2019		
Holten	04.023	01	div.	L	28-07-2005			
Wierden	04.027	01	div.	L	05-04-2012	31-07-2018	24-01-2019	19-12-2019
Wierden	04.027	02	div.	L	05-04-2012			
Wierden	04.027	03	div.	L	05-04-2012			
Zwolle	04.029	05	1	G	25-09-2018			
Nijverdal	04.030	01	div.	L	13-11-2015	14-02-2019	26-09-2019	25-11-2019
Holten – bos	04.032	01	2	B	13-12-2018	29-05-2019		
Wierden-Ypelo – bos	04.033	01	5	B	21-08-2019			
Hoge Hexel - bos	04.034	01	1	B	14-11-2019			
Gelderland								
Driel-Keulse Kamp	05.031	01	12	G	12-05-2016	25-07-2019	n.v.t.	
Epe	05.033	01	1	G	19-07-2018	20-12-2018	15-04-2019	13-06-2019
Zetten	05.034	01	1	G	20-04-2018	20-12-2018	n.v.t.	25-03-2019
Randwijk	05.035	01	1	G	20-04-2018			
Hemmen	05.036	01	27	G	20-04-2018			
Druten	05.037	01	2	L	08-11-2018			
Randwijk	05.038	01	1	L	28-11-2018			
Zoelen	05.039	01	1	G	18-10-2018	02-10-2019	n.v.t.	27-11-2019
Noord-Holland								
Loosrecht	07.009	01	1	L	02-06-2018	06-12-2018	n.v.t.	14-02-2019
Ursem	07.010	01	1	G	13-05-2019	18-09-2019	30-01-2020	
Volendam	07.011	01	1	G	08-05-2019			
Zuid-Holland								
Lexmond a	08.029	01	1	G	08-05-2017	22-01-2018		20-06-2019
Lexmond b	08.030	01	1	G	08-05-2017	22-01-2018	20-04-2018	20-06-2019
Lexmond c	08.031	01	1	G	08-05-2017	22-01-2018	20-04-2018	20-06-2019
Meerkerk	08.032	01	1	L	07-06-2018			
Noordeloos	08.034	01	1	G	18-09-2018	24-04-2019	19-12-2019	
Hei- en Boeicop	08.035	01	1	G	07-11-2018			
Lexmond	08.036	01	1	G	07-11-2018			
Zeeland								
Hulst	09.008	01	1	L	04-10-2018			
Noord-Brabant								
Loosbroek	10.041	02	1	L	16-05-2017	11-03-2019	06-06-2019	
Loosbroek	10.041	03	32	L	20-06-2019			
Budel	10.044	02	1	L	20-06-2019	12-12-2019		
Oijen	10.048	01	1	G	28-05-2018	27-09-2018		23-01-2019
Tilburg/Gilze	10.049	01	33	L	11-02-2019			
Rucphen	10.050	01	1	G	20-05-2019			
Waalwijk	10.051	01	5	L	01-07-2019			

Projectnaam	Project-nummer	Num-mer ver-zoek*)	Aantal belang-heb-ben-den	Soort schade **)	Datum ontvangst	Datum ontwerpadvies	Datum hoorzitting	Datum advies
Limburg								
Beegden	11.002	02	2	L	22-03-2019			
Maastricht-A2	11.005	02	21	G	24-08-2015	feb-mei 2019	n.v.t.	okt-dec 2019
Maastricht-A2	11.005	03	5	G	24-08-2015			
Roosteren	11.007	01	1	L	22-03-2019			

*) Voor een project kunnen meerdere verzoeken om onderzoek ingediend worden door verschillende belanghebbenden. Binnen een project krijgen verzoeken op volgorde van binnenkomst een nummer.

**) L = Landbouwschade (incl. fruitteelt); G = Schade aan bebouwing en/of verharding; B = Bosschade